

V Liberci xx. února 2015

Vážená paní Prylová,

Liberecký kraj obdržel dne 18. prosince 2014 Vaši petici za omezení znečišťování města Mimoně zápachem z farmy pro výkrm prasat, umístěné v Okrouhlické ulici v Mimoně.

Vzhledem k tomu, že pro uvedené zařízení je vydáno platné integrované povolení, vyjádřil se k jednotlivým požadavkům petice Krajský úřad Libereckého kraje (dále krajský úřad) převážně z hlediska kompetencí, daných zákonem č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci, ve znění pozdějších předpisů (dále zákon o integrované prevenci) a předpisů s tímto zákonem souvisejících takto:

K požadavku instalace filtrů pro snížení koncentrace pachových látek, kterou lze dosáhnout nejlepšími technologiemi:

Dle zákona o integrované prevenci jsou nejlepší dostupné techniky (BAT – Best Available Techniques) definované jako nejúčinnější a nejpokročilejší stadium vývoje technologií a činností a způsobů jejich provozování, které ukazují praktickou vhodnost určitých technik navržených k předcházení, a pokud to není možné, tak k omezování emisí a jejich dopadů na životní prostředí, přičemž:

1. technikami se rozumí jak použitá technologie, tak způsob, jakým je zařízení navrženo, vybudováno, provozováno, udržováno a vyřazováno z provozu,
2. dostupnými technikami se rozumí techniky vyvinuté v měřítku umožňujícím zavedení v příslušném průmyslovém odvětví za ekonomicky a technicky přijatelných podmínek s ohledem na náklady a přínosy, pokud jsou provozovateli za rozumných podmínek dostupné bez ohledu na to, zda jsou používány nebo vyráběny v České republice,
3. nejlepšími se rozumí nejúčinnější technika z hlediska dosažení vysoké úrovně ochrany životního prostředí.

Dosažení nejlepších dostupných technik při provozu velkých průmyslových a zemědělských zařízení představuje jeden z nejvýznamnějších nástrojů v ochraně životního prostředí jako celku a je nejdůležitější součástí procesu integrované prevence a omezování znečištění (IPPC).

Krajský úřad k výše uvedenému požadavku uvedl, že požadovaná instalace filtrů pro snížení koncentrace pachových látek není zařazena mezi nejlepší dostupné techniky (BAT). Tato technologie je sice zmíněna v referenčním dokumentu "Intenzivní chov drůbeže a prasat", avšak nebyla uznána jako BAT, pro jejich příliš drahý provoz.

Citace z referenčního dokumentu "Intenzivní chov drůbeže a prasat":

„5.2.4 Koncové technologie ve stájích

Pro snížení emisí do ovzduší z ustájení všech kategorií prasat byly vyhodnoceny biopračky a chemické biopračky, ale ani jedna tato technologie nebyla uznána jako BAT, pro jejich příliš drahý provoz.“

V zařízení jsou již zavedeny BAT technologie pro krmné techniky (4.2 Nutriční hospodářství: fázová výživa, čtyři základní aminokyseliny, anorganický fosfor a fytáza), hospodaření s energií (2.3.2.2 Ventilace chovů prasat: instalace ventilátorů s nízkou spotřebou energie a vysokou účinností), skladování kejdy prasat (5.2.5 Skladování exkrementů).

Skladování kejdy prasat bylo dosud v souladu s BAT (5.2.5 Skladování exkrementů), avšak aby byl soulad s BAT i nadále plněn, bylo po provozovateli požadováno doložení smlouvy pro odběr kejdy v zimním období v termínu do 15. 12. 2014. Provozovatel tuto smlouvu ve stanoveném termínu nedoložil, což je v současné době řešeno.

K požadavku, aby do doby instalace filtrů pro snížení koncentrace pachových látek byl zastaven velkovýkrm prasat nebo snížen stav ustájených kusů pod 5000:

Pokud provozovatel neporušuje povinnosti stanovené integrovaným povolením nebo zákonem o integrované prevenci a předpisů s tímto zákonem souvisejících, nelze uložit nápravná opatření, ani zastavit provoz zařízení. Krajský úřad není oprávněn nařídit provozovateli snížit stav ustájených prasat. Kapacita zařízení (množství kusů chovaných prasat v halách) je stanovena v platných kolaudačních rozhodnutích, vydaných Městským národním výborem v Mimoní a Městským úřadem v Mimoní v letech 1979-1995.

K požadavku důsledné bilance a průběžná evidence produkce prasečí kejdy až do její úrovně aplikace na pole:

Zařízení je kontrolováno krajským úřadem a ČIŽP v rámci integrované kontroly a přezkumu dle zákona o integrované prevenci. V rámci kontroly a přezkumu je kontrolováno plnění podmínek, stanovených integrovaným povolením. Mimo jiné je kontrolována souhrnná provozní evidence, evidence množství odvážené kejdy, smlouvy s odběrateli kejdy, smlouvy o pronájmu jímek a zkoušky vodotěsnosti jímek. Zprávy o kontrolách, zpracované ČIŽP, jsou veřejně dostupnou informací na portále Ministerstva životního prostředí (www.mzp.cz/ippc).

Ve věci kontroly aplikace kejdy na pole je dle našeho názoru kompetentní Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský.

K požadavku důsledné kontroly dodržování předem stanoveného způsobu nakládání s kejdou až po její správné zpracování do půdy:

Viz předchozí bod, odpověď totožná.

K požadavku zhodnocení v současné době využívaných jednotlivých zásobníků kejdy a zakázání provozování těch, jejichž technický stav není odpovídající a nedokáže zabránit obtěžujícímu zápachu v okolí nacházejícího se bydlení a představuje riziko ohrožení kvality podzemních vod:

V rámci integrované kontroly a přezkumu dle zákona o integrované prevenci dne 18. 9. 2014 bylo po provozovateli požadováno zadání odborně způsobilé osobě provedení zkoušek vodotěsnosti využívaných jímek na kejdu v areálu farmy s termínem do 15. 12. 2014. Tyto zkoušky vodotěsnosti nebyly krajskému úřadu ani ČIŽP dosud doloženy, z tohoto důvodu ČIŽP zahájila správní řízení.

K požadavku stanovení oznamovací povinnosti provozovateli velkovýkrmny pro zahájení a ukončení skladování kejdy mimo areál velkovýkrmny:

Jímky z farmy v Mimoni jsou téměř denně vyváženy přímo zemědělci nebo do bioplynové stanice nebo do smluvně zajištěných kejdivých jímek. Právní předpisy, týkající se používání hnojiv, jsou závazné nejen pro provozovatele farmy pro výkrm prasat, nýbrž i pro jednotlivé zemědělce, kteří na základě smlouvy toto hnojivo přebírají.

Krajský úřad tuto oznamovací povinnost po provozovateli nepožadoval, jelikož tyto údaje jsou patrné z evidence množství téměř denně odvážené kejdy, která je provozovatelem předkládána při integrovaných kontrolách. Dne 1. 9. 2014 bylo krajským úřadem vydáno rozhodnutí o změně integrovaného povolení, ve kterém byla povinnost vedení evidence produkce kejdy včetně předkládání rozvozného plánu stanovena závaznou podmínkou č. 1.1.5. Toto rozhodnutí však z důvodu odvolání Města Mimoň nenabývalo právní moci a tudíž tato podmínka dle uvedeného rozhodnutí o změně integrovaného povolení není v současné době zatím vymahatelná.

Stanovení oznamovací povinnosti při ukončení skladování kejdy mimo areál velkovýkrmny není možné v integrovaném povolení provozovateli uložit, jelikož skladování mimo areál velkovýkrmny u jiného provozovatele nespadá pod režim zákona o integrované prevenci.

Podmínka, kterou by byla stanovena oznamovací povinnost provozovateli o odvážení skladované kejdy z areálu velkovýkrmny, by neměla pro krajský úřad žádný význam, jelikož krajský úřad má povědomí o téměř každodenním vyvážení kejdy mimo areál. Proto se domnívá, že není třeba vývoz kejdy každodenně ohlašovat.

Pokud by chtěl petiční výbor zavést oznamovací povinnost a to pouze na bázi dobrovolnosti, doporučuje krajský úřad dohodnout se s provozovatelem prostřednictvím samosprávy města Mimoň.

K požadavku posouzení provozního řádu skladování kejdy v režimu IPPC a důsledná kontrola jeho dodržování:

Farma v Mimoni provozuje zařízení dle platného integrovaného povolení a má schválený provozní řád a havarijní plán (Plán opatření pro případ havárie). V roce 2014 probíhalo správní řízení ve věci změny integrovaného povolení pro farmu na výkrm prasat v Mimoni. Součástí změny integrovaného povolení bylo schválení aktualizovaného provozního řádu a havarijního plánu. Změna integrovaného povolení byla vydána dne 1. 9. 2014 byla pod č. j.: KULK 56057/2014. Proti tomuto rozhodnutí bylo podáno Městem Mimoň dne 22. 9. 2014 odvolání. Krajský úřad předal spis odvolacímu orgánu (Ministerstvu životního prostředí) a ten dosud ve věci nerozhodl.

Zařízení bylo v roce 2014 kontrolováno ve spolupráci s ČIŽP. V rámci této kontroly bylo důsledně prověřováno plnění závazných podmínek stanovených integrovaným povolením. Zpráva o kontrole je veřejně dostupnou informací na portále Ministerstva životního prostředí (www.mzp.cz/ippc). V popisu závěru kontroly bylo konstatováno: „Kontrolou bylo zjištěno možné porušení některých podmínek integrovaného povolení v oblasti ochrany vod a souvisejících, čímž pravděpodobně došlo k porušení § 16 zákona o integrované prevenci, tj. provozovatel neprovozoval zařízení v souladu s integrovaným povolením vydaným podle zákona o integrované prevenci, což bude předmětem vedeného správního řízení.“

K požadavku, aby se provozovatel velkovýkrmny zavázal k odpovědnosti za správné nakládání s kejdou až do úrovně její aplikace na pole:

Provozovatel je povinen dodržovat povinnosti stanovené integrovaným povolením nebo zákonem o integrované prevenci a předpisy s tímto zákonem souvisejícími a dále všechny další legislativní požadavky České republiky. Je tedy zřejmé, že je již touto povinností zavázán k odpovědnosti.

K aplikaci kejdy na pole není v rámci své působnosti dle integrovaného povolení krajský úřad kompetentní se vyjadřovat. Tato pravomoc přísluší Ústřednímu kontrolnímu a zkušebnímu ústavu zemědělskému.

K požadavku, aby byla specifikována pole vhodná pro aplikaci kejdy a stanoveny její dávky s ohledem na kvalitu podzemích vod:

Krajský úřad není kompetentní se k této problematice vyjadřovat. Tato pravomoc přísluší Ústřednímu kontrolnímu a zkušebnímu ústavu zemědělskému.

K požadavku seznámení občanů města Mimoň s návrhem účinného řešení:

Krajský úřad u zařízení kontroluje povinnosti stanovené platným integrovaným povolením nebo zákonem o integrované prevenci a předpisy s tímto zákonem souvisejícími.

Krajský úřad v tomto směru doporučuje při řešení této problematiky úzkou spolupráci samosprávy města Mimoň a provozovatele. V rámci tzv. podstatných změn integrovaného povolení je obec (Město Mimoň) účastníkem řízení dle § 7 odst. 1 písm. c) zákona o integrované prevenci a také tam, kde to vyžadují zvláštní právní předpisy (§ 7 odst. 2 zákona o integrované prevenci), jako např. u tzv. nepodstatných změn integrovaného povolení.

Z obecného pohledu zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů (dále „zákon o ochraně ovzduší“) lze k regulaci látek obtěžujících zápachem využít všechny nástroje určené k regulaci „klasických“ znečišťujících látek, tj. souhrnně primárně technické podmínky provozu a emisní limity. Je skutečností, že pro pachové látky nejsou zákonem o ochraně ovzduší a předpisy vydanými k jeho provedení, stanoveny emisní limity a rovněž tak není stanovena ani přípustná úroveň znečištění (emisní limity). Povinnost měření pachových látek se proto provozovatelům stacionárních zdrojů neukládá. To platí i pro tento zdroj chovu hospodářských zvířat. Primárně technické podmínky provozu daného zdroje jsou pak provozovateli stanoveny především v provozním řádu zdroje a ve vlastním integrovaném povolení tak, jak je uvedeno výše. Krajský úřad může v daném případě postupovat pouze dle relevantních zákonných předpisů a předpisů vydaných k jejich provedení. To platí jak ve vztahu vůči zpracovatelům petice, tak vůči provozovateli daného chovu hospodářských zvířat.

Jelikož odpovědi na některé body nebo části bodů se netýkají kompetence krajského úřadu, byla kopie petice občanů města Mimoň předána na vědomí také České inspekci životního prostředí, oblastnímu inspektorátu Liberec a Ústřednímu kontrolnímu a zkušebnímu ústavu zemědělskému.

S pozdravem

